

פירוש לקח טוב

(פסיקתא זוטרתא)

על

מגלת רות

מרבנו טוביהו ב"ר אליעזר זצ"ל

נמצר פירוש לקח טוב על סמשה חומשי תורה ועל סמשה מגלות



נדפס פעם ראשונה

ע"פ כתב יד מאוצר ספרי המלכות דעיר הבירה מיננען יע"א וע"י השואה עם עוד שמנה כתבי יד אחרים הנזכרים בהקדמה עם תוספת מראה מקום הפסוקים והמאמרים, דגהות באורים וחדושים.

על ידי

הק' יצחק המכונה זעקל בלאאמור"ר הרה"ג אביד באשאפפענבורג
והגליל יע"א כש"ת מהור"ר שמחה הלוי באמבערגער נר"ו

אשאפפענבורג



מגנצא

שנת כה תברך לפ"ק.

ברפוס של ר' אשר בהרה"ג דר. לעהמאנן.

23244
Lekach Tob.

(Pesikta Sutrata.)

Ein agadischer Kommentar

zu

Megillat Ruth

von

Rabbi Tobia ben Elieser.

Zum ersten Male herausgegeben nach einer Handschrift der Münchener Hof- und Staatsbibliothek, mit Vergleichung der betr. Handschriften aus den Bibliotheken in Oxford, London (Cod. Harlien), Cambridge, Wien (Cod. Jellineck), Petersburg, Parma und Rom (Cod. Cosanata und Cod. Angelica).

Mit Commentar versehen

von

Seckel Bamberger,

Cand. phil. in Aschaffenburg.

I.

Aschaffenburg $\frac{5647}{1887}$

Druck von Oscar Lehmann, Mainz.

ה ק ר מ ה

אודרה ח' ד' בכל לבנ, על טווחיו ומקדיו, מלך חורמו הסעימיני, ולשקוד על דתות הוי"ק מני, מפי אלמור הרה"ג נר"ו זכתי ללמוד, וצחורת ד' לספן ולסמוד, גם נשא לווידות עסקת, ולרנל המלכה דרכתי, למינכנ עיר הנירה, נשנה העברה, ואל בית עקד הספרים (קעניגליכע האף - אונד שפאלטסביבליאטהעק) נחתי, וצעה ינעתי ומלחתי, אינר נחמד הוא הפירוש לקס טוב על חמש מגלות לרבינו טוביהו ז"ר אליעזר ז"ל. כמולל שלל רב צו שמחתי, לחזתי לל ארפנו אמרתי, וצבעתקתו חקך החלחתי. אכן רבות העסקים ונעונו, להעתיק כל הספר בזמן יוחי שמה, על כן שמרתי מלח פקידי המלכות יריה לשלוח לי הכי הנה, אל בית עקד ספרי המלכות (שלאסביבליאטהעק) פה אשאלה. נצונה, ומלחתי מן צעייבם למלכות נקשתי, והעחקתי כחן נשלמות צעת שנתי פה בית לחזתי היקרים והנעימים יחי. ועלחה זירי אחת לחת להשיג גם שמה כתיי אחרי הכזכרים נסמוך ולהשוותם כיד ד' הטובה עלי, נחלמות שרים נכזדים וחכמים מר-סמים אשר אזכיר שמותם ואשלם תודות להם נצנול אשכחי, והשנייים וההגהות וטודשים לרפתי יחד נפירוש הנלפס צשולי הספר עם מראה מקום מולל דברי הספר מגמולא ומדרשים, וגם נפנים הספר הוספתי מראה מקום הפסוקים ומרתי מקמשוני טעיות ההעמקה, ואלמור הרה"ג נר"ו הסכים לדברי והניף ידו להוסיף מחדושו היקרים והנחמדים וחתי שמו הטוב עליהם נחלשי תיבות שה"ל; גם מחדושי מן זקני הגאון המפורסם רבז מהור"ר יחאק דוב הלוי זללה"ה וינוריו היקרים נכמה מקומות נחלתי, והיו לחמדים לחפאתה הספר היקר הזה, וד' נחמדו עזרני להוליח כהיום חלק ומנו לזורה, זה הספר פירוש לקס טוב על מגלת רות.

ואלה הסיימים אשר רשמתי נכין שמות הכי נקטר חוץ פירושי: כי מיינכנן נחות ס, פארמא פ, אקספארד א, קאמנרידגע קס, יעללינעק י, פנצערסבורג פע, אגעליקא אנ, קאזנאטא ק והארליען ה. — והנה על אודת רבז המחנר ז"ל וחולדותיו, על עיני סער וחכותו וכדומה כנר הפין אורו והרחיב הדבור החכם המפורסם ר"ש צונער נלעמנערג נצנול ללקק טוב על ספרי החורה נחלשי ינעות, אשר הולית לאורה נשנת מרים וגם אחי הלעיר אלצר נזה נהקמה אשכחית לכפר הזה. וכאן לא נחתי רק להזכיר תמלית הדברים שרבינו טוביהו ז"ל חיה נחלשי החשיעית לאלף החמישי כפי הגרסה צעיר מנגנצא ואחר זמן נכע לקסטוריא נמלכות בולגריא. — רבז המחנר הוא מגדולי הראשונים כן נהגדה כן נהלכה (*), כאשר פסקי הלכותיו נלקס טוב על החורה ועל המגלות יחנו עדיהם, שגם נשמעחתל רב טילנ, ודבריו לריכים נחור נכמה מקומות כדרך שאר גדולי הקדמונים, ואזכיר כאן איזה דברים לדוגמא:

(א) נענין סימני דנים פסק רבז צשמיני י"א ד' 60 על הפסוק וכל אשר אין לו ספסיר אעיפ שעהיד נגדל לאחר זמן הוליל ועכשוו אין לו אסורין וכו' עכ"ל חה חמוה לכאורה דהוא נגד ש"ס ערוך פ' אלו כרפות סיו א' אין לו עכשוו ועתיד נגדל וכו' הכי זה נוחר וכן פסקו כל הפוסקים וי"ל דכוננת רבז דמדנכנן אסור וכדעת הראש עיפ מ"ש העעדני י"ד פ' אלו כרפות חות ג' ודברי סמורות חות שני ושניו וע' חופפות מולין סינ צ' ד"ה עופות.

[*] צ' סמא לריש כוכב חה ב"ו

הקדמה

(ב) קדושים י"ס כ"ד דף 108 על פסוק קדש כלולים כתיב דברי הספרה עלמה שהיא שעתן זכרה לפניה ולחמריה מכלן איר עקיבא נחמ' זכרות לא יעשו אדם כלום קודם שיצרך ולריך צלור הוא צמחא ריש ס' כ"ד עזרין מסיק ה"ס דלא ילפינן זכרה מהא גאוס דזכרות דרבנן וכן יש לדקדק על דברי ה"ב וה"י וכו' דבר זכר צ"ב צ"ד צנחור החורה והמנוה על הספרה שם דעכל מקום נשאר הכרעה דרך אסמכתא ע"ש [מה יקרו דברי הריב"ז נחמ' ר"ה דף ס"ז צענין דרשות האסמכתא אשר עניינם לאלן ויטיישנו צו במה דברים ח"ל שכל מה שיש לו אסמכתא מן הפסוק בעיר הקדיש שראוי לעשות כן אלא שלא קצנו עתה ומקרו למכמים ח"ה דבר צדור ואמת ולא כדברי המפרשים האסמכתות שהיא כדרך סימן שנחטו המכמים ולא שכונת החורה לכך ס"ו ישתקע הדבר ולא יאמר שזו דעה אפקורטת הוא אצל החורה העירה צדק ומסרה רוב הדבר לקצנו חכמים אם ידע כע"ש ועשה ע"ש אשר יגידו לך ולפיכך חמלא המכמים נוחין בכל מקום ראייה או זכר או אסמכתא לדבריהם מן החורה כלומר שאינם מחדשים דבר מלצם וכל חורה שנע"פ רעה צמחה שנכתב שהיא חמימה ומ"ז שכיח חסרה כלום עכ"ל וע' חייט ריש גמ' ערותין וס"ה דמעשה ש"י משנה י"א ומת"ש"ל צמחמת שלמה ערותין דף ה' ש"ה"ל].

(ג) שם י"ס כ"ו על פסוק לא תאכלו על הדם נלקח הספרה שם ומשמעות דבריו שגם הוא טורח להדיחם הנלמדין מלא תאכלו וגו' דלדוריתא יניחו וע' החורה והמנוה על ספרה שהיא פלוגתא רש"י ורמב"ם צענין דאסור לכול מזהמה קודם שתלא נפשה דלש"י מולין דף קכ"ד הוא מדרבנן ולרמב"ם מלדוריתא ותצ"ש ס"י כ"ז ונ"ל"מ פסחים דף כ"ה ח' ומש"כ אהמור"ה רב"ג גר"ו צפקודת ה"ט"ס ס"ק דזכרות אות ל"ה ול"ו. (ד) צענין קריאת מגילה צערים המוקפין פסק דבינו עוביבו ז"ל צלקת טוב אסתר כ"י שמוקפין טומה מיימות אהשורוש קודין צע"ו ח"ל אצל המוקפות טומה מיימות אהשורוש*) קודין צע"ו וכו' וצמקום שאין מכירין אס מוקפות טומה מיימות אהשורוש*) ואס לאו נוכחין צ' ימים ימי שמחה ומשתה המוקפין טומה ופרזים עכ"ל והוא כריב"ק צמגינה צ' צ' ח"ה דלא כשאר כל הפוסקים וע' צ"י ח"ס ס"י חרס"מ.

(ה) צענין קריאת מגילה צומנה צעורה כחצ צאסתר כ"י ח"ל ואינה נקראת סתות מעשרה אפילו לנשים עכ"ל ח"ה כדז אפי צמגינה ה' ח' וכשיעת ה"ג והמדרכי אות חספ"צ. ובג"מ פ"א מה' מגילה אות י' ע"ש דלא כשאר הפוסקים כ"ש ה"י סס"י חר"ץ. ואמר הדברים האלה אני חסלה יהיו דברי אלה לרזון מול פני היושבים צשער מוה"ק ויהיו לא חסדי ד' עמנו גם להצא, אנה ד'! הרק שפעת סתך ומסדיך על אצותי היקרים והכממים ימי ועל כל גלגליהם וגלגליהם ועל כל הנלוה ומסור אליהם, יארכיו ימים ושנים צטוב וצנעימים, צדרכיהם ה"ט"ס יורונו, ע"ס נאמנים נמקור מ"ס חייט יסקוט, וצמדותו יאיר עינינו, מלא לפונה משאלותיהם הטהורות, עיניהם חמזינה טובע שמוחת זכרות והנלמות, חורה וגדולה ממומדים ציולאי מלייחס שליסיס ודעניס, חכות הנאון דבינו. טוביבו יעמוד לנו ולהס ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקיים, עד יבנה יון וירושלם, שגם לאל צורא עולם, צרוך שהמיינו וקיימנו והביענו לזמן הזה**).

אשאפצענבורג, בחדש שבט שנת "כה תברך" לפ"ק.

ה"ק יצחק העכוני זעקל הלוי.

(*) כן הוא בכ"י סינכען, מארכא ויעללינעק אבל בכ"י אקסארד ליתא בימות אהשורוש.
 (***) ע' טור וקציעה ס"י רבינו וס"ש השגח חיד"א על זה בברית עולם וזה' לספר הסורים ס' חתריב רבך יש להודות ולכרד בלי שם ובלכות אשר וזה להוציא ספר לאורה.

